

DREPTUL

LEGIslaTİune — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN MEITANI G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

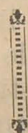
ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADELA SF. SPIRIDON, 3
TELEFON 41/57

REDACTOR - ADMINISTRĂTOR
B. P. RĂDULESCU

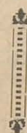
ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie
Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechin 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studentzii plătesc pe jumătate
Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R

Un bust lui Alexandru Degré de d-l Alexandru S. I. Sturdza, doctor în drept dela facultatea din Paris, diplomat al școalei de Hautes Études.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casație și justiție, secțiuni-unite*: Ministerul de finanțe cu Heim Weissbuch, *Curtea de apel din București, secțiunea III*: Dumitru Mi-trescu cu Administrația Cassei Bisericeii și altu.

Tribunalul Prahova, secția II: Vasile Ene Grigorescu cu Judele-sindic al falimentului I. Oprescu și alții

JURISPRUDENȚA STRAINA. — *Curtea de apel din Pau.* — Observațiune de S. R.

Un bust lui Alexandru Degré

Se împlinesc în curând 15 ani dela aparițiunea ultimului articol în *Dreptul*, al marelui juriconsult și strălucitului magistrat Alexandru Degré, fost consilier la Inalta Curte de casație și director al acestei reviste. Și acest ultim articol, coincide cu ultima lui zi din viață, moartea surprinzându-l aproape cu condeiul în mână. În adevăr, acest muncitor fecund și neobosit în ogorul dreptului, care ia parte la ultima ședință a Casației în ziua de 14 Iunie 1900, moare în ziua de 16 Iunie 1900, ultimul său articol asupra «Embaticului» fiind trimis spre publicare *Dreptului*, în ajunul morții sale, și apărând tipărit la 18 Iunie 1900, chiar în ziua înmormântării lui.

Personalitatea juridică și profesională a acestui magistrat de elită și scriitor de valoare, se poate cu greu defini. Ea este așa de complexă, așa de puternică și atât de originală, încât numai un biograf încercat și un analist experimentat, ar

putea să-și ia sarcina de a o putea descrie și reprezenta în toată adevărata ei splendoare.

D-l profesor C. Dissescu, actualul director al *Dreptului*, în prefața celor 4 volume de scrieri juridice ale neuitatului învățat, caracterizează prin următoarele admirabile cuvinte valoarea activității de scriitor a acestui distins magistrat: «Literatura juridică! Dânsa mai cu seamă este creațiunea lui individuală. Ea 'i va purta mult timp doliul. Până la Degré, în câmpul necultivat al dreptului, avem mici cărări trase de câțiva jurisconșulți cari 'l-au precedat. Lui însă 'i revine marele merit de a fi prefăcut aceste mici cărări, în un drum mare și frumos, pe care-l luminează și-l va lumina marea sa personalitate, cu ideile ce a aruncat în dreapta și în stânga cu multă erudițiune și cu o stăruință ce nu s'a desmințit un singur moment până la sfârșitul vieții».

Și cât de variată, substanțială și bogată este această muncă juridică a lui Alexandru Degré.

În cele 4 volume ale scrierilor sale de drept, nu știi ce să admiri mai mult: profunda și vasta sa cultură juridică, argumentația sa fermă și decisivă, ideile sale de adânc cunoscător și reformator de curente și legislații, adnotațiunile sale savante și pline de spirit caustic, sau forma stilului său puternic originală și aproape lapidară ca închegare a frazei și a silogismului.

«Studiile marelui judecător și învățator, — zice d-l Dissescu, — constitue un edificiu, un comentariu, în care materiile sunt tratate nu după metoda profesorului, cu diviziuni și subdiviziuni, cu analiză de articole, dar cu competența juriconsultului-judecător, a omului care cunoaște și prin-

cipiul abstract al legii, și aplicația ei de fapt».

Alexandru Degré a fost un jurisconsult dublat de un filosof și de un istoric tradiționalist, adept înfocat al școlii inaugurată în Germania de Savigny, școala istorică în drept. Numai aceste credințe filosofice și istorice ale lui Alexandru Degré, l' fac să se arate în scrierile sale un așa de pasionat admirator al tradiției, al trecutului nostru juridic și un sincer apreciator al vechilor noastre legislațiuni și obiceiuri ale pământului, criticând pe legiuitorul dela 1864 care, în alcătuirea legislațiunii noastre de astăzi, n'a ținut seamă de aceste tradiții și de acest drept cutumier, adevărate obiceiuri juridice ale poporului român.

Și ce admirator entuziast al limbei noastre populare se arată Alexandru Degré, în toate paginile scrierilor sale. Vrăjmaș neîmpăcat al „jargonului juridic“, el persiflă cu verva sa corozivă stilul plin de neologisme și de termeni și expresiuni neromânești din codurile și legile noastre. „Ajută-ne Doamne! — exclamă el într'o notă a unui articol, — să ne vie odată întru ajutor un jurisconsult cunoscător al limbei populare“, a acelei limbi „care vorbește la inima oamenilor“.

Dar nu e nici ocaziunea și nici scopul acestui articol nu este de a face analiza operei juridice a lui Alexandru Degré. Cele 4 volume de studii, în care mintea sa luminoasă îmbrățișează și supune discuțiunii cele mai importante probleme de drept civil, comercial și penal, în cursul celor 20 ani cât a fost consilier la Înalta Curte de Casație, sunt recomandăția cea mai strălucită ce se poate face carierei și reputației sale de magistrat și scriitor.

Ideia care m'a călăuzit, scoțând în lumina amintirii pe acest mare judecător, cărturar și gânditor, este cu totul alta.

El a aparținut magistraturei și baroului, pentru că Alexandru Degré s'a ocupat și cu această nobilă profesiune de avocat. Este deci de datoria magistraturei și a baroului de a-l immortaliza în marmoră sau bronz.

Deci, iată ce 'mi permit a propune întregii magistraturi, baroului din București și tuturor barourilor din țară.

Palatul de justiție din București posedă până acum două mari figuri săpate în marmoră, reprezentând pe doi din luceferii baroului nostru: pe Eugeniu Stătescu și pe Mihail Cornea. Cum Alexandru Degré este o glorie a magistraturei pe care a ilustrat-o prin mintea sa luminoasă, prin scrierile sale profunde și prin caracterul său ideal de integru, se cuvine ca și acest mare jurisconsult să stea immortalizat alături de repre-

zentanții baroului. Nu cerem pentru el o statuă, ci un simplu bust, care ar putea fi așezat fie în partea stângă a bustului lui Cornea, fie în alt loc unde vor găsi de cuviință cei în drept.

Eu dau ideia; magistratura și baroul au rolul și onoarea, așa putea zice și datoria, de a o întrupa în marmoră sau bronz.

Mă adresez la foștii săi colegi din magistratură și din barou, și mai ales tinerei generațiuni de magistrați și avocați, de a nu lăsa în umbra uitărei pe acest mare judecător și înaintaș al lor.

Un comitet compus din primii-președinți, procurorii-generalii și președinții Curților de Casație și de apel din București și ai tribunalului Ilfov, ar putea repede strânge fondurile necesare. Ministerul de justiție, în prim loc, ar putea subscrie o importantă sumă de bani. Clubul tinerimei din București, compus în majoritate din magistrați și avocați, ar putea de asemenea contribui în largă măsură la înfăptuirea acestei idei.

Magistratura și baroul s'ar onora singure, onorând memoria și eternizând figura aceluia care o viață întregă n'a cunoscut altă fericire decât: munca creatoare și îndeplinirea riguroasă a datoriei, în înțelesul cel mai sfânt și mai înalt al cuvântului.

Alexandru S. I. Sturdza

Doctor în drept dela facultatea din Paris,
diplomat al școlii de Hautes-Études.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNI-UNITE

Audiența dela 28 Noembrie 1914

Președința d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

Ministerul de finanțe cu Heim Weissbuch

BĂTURI SPIRTOASE. — LICENȚĂ. — CONTRAVENȚIUNE. — PROCES-VERBAL. — APEL. — ART. 12 ȘI 27 L. LICENȚELOR. — ART. 38 L. BĂTURILOR SPIRTOASE.

În materie de contravențiuni la legea licențe lor, urmând a se observa toate dispozițiunile din art. 35 până la 42 din legea impozitului spirtoaselor, se aplică prin urmare și prescripțiunile art. 38 după care tribunalele nu pot să micșoreze confiscațiunile și amenzile hotărâte prin procesele-verbale de contravențiune confirmate de ministerul de finanțe, de câteori vor fi întemeiate pe dispozițiunile legii, nici să

scuză pe contravenienți pentru eroare sau pentru lipsă de intențiune de fraudă.

No. 13. — Casată, după recursul făcut de ministerul de finanțe, sentința No. 213 din 1913 a tribunalului Roman în proces cu Heim Weisbuch.

S'au ascultat: d-l avocat C. Marinescu pentru fise, în desvoltarea motivului de casare; d-l avocat P. Borș, pentru intimat, în combateri; d-l procuror-general, Sc. Popescu, în concluziuni, cerând casarea sentinții.

Curtea deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat, întemeiat pe violarea art. 12 și 27 din legea licențelor dela 1908 combinat cu art. 38 din legea băuturilor spirtoase și exces de putere.

Având în vedere sentința supusă recursului din care se constată că intimatul în acest recurs a fost condamnat, prin procesul-verbal din 15 Octombrie 1911, al controlorului fiscal al județului Bacău, aprobat de ministerul finanțelor, să plătească lei două mii amendă pentru că a contravenit la legea licențelor, prin faptul că, fără brevet de licență, a vândut în afară de locurile indicate în art. 12 din legea licențelor o cantitate din vinul produs din viile ce ținea cu arendă;

Că, intimatul făcând apel în contra acestui proces-verbal, tribunalul Bacău, după ce constată existența contravențiunii, reduce amenda, după aprecierea sa, la cinci sute lei;

Că, această sentință fiind casată după recursul fiscalului, tribunalul de trimitere Roman, a dat aceiaș soluție ca și tribunalul Bacău, așa că în urma unui nou recurs din partea fiscalului, întemeiat pe acelaș motiv pentru care se casase sentința tribunalului Bacău, recursul a fost trimis în cercetarea secțiunilor unite conform art. 65 din legea organică a acestei Inalte Curți;

Văzând art. 12 și 27 din legea licențelor din 1908;

Considerând că legiuitorul, după ce prescrie prin art. 12 pedeapsa la care sunt supuși acei ce vor contraveni dispozițiunilor acestui articol, regulează prin art. 27, că în contra deciziunii ministerului de finanțe, contravenienții au dreptul de apel la tribunalul local, după formele prescrise la art. 35 până la 42 din legea impozitului spirtoaselor, care va judeca de urgență și cu precădere;

Considerând că, întru cât legiuitorul, nu arată în citatul articol 27 că, în privința apelului, se referă

numai la simplele formalități prescrise de art. 35 până la 42 din legea impozitului spirtoaselor, este evident că a înțeles, că trebuie aplicate în apelul în contra procesului-verbal de contravențiune la legea licențelor toate dispozițiunile din art. 35 până la 42 din legea impozitului spirtoaselor, deci și prescripțiunile art. 38;

Considerând că, prin acest articol 38, este oprit tribunalelor ca să micșoreze confiscățiunile și amenziile hotărâte prin procesul-verbal de contravențiune confirmat de ministerul de finanțe, de câte ori vor fi întemeiate pe dispozițiunile legii, nici să scuze pe contravenienți pentru eroare sau pentru lipsă de intențiune de fraudă;

Considerând că, în speță, ministerul de finanțe, aprobând procesul-verbal de contravențiune, prin care intimatul în recurs era condamnat la două mii lei amendă pe baza și în limitele art. 12 din legea licențelor, tribunalul nu putea, după aprecierea sa, să micșoreze această amendă;

Că, micșorându-se prin hotărârea ce a pronunțat a violat dispozițiunile categorice ale art. 38 din legea impozitului spirtoaselor, aplicabile și la contravențiunile la legea licențelor;

Că, prin urmare, motivul fiind întemeiat, hotărârea atacată cu recurs cată a fi casată;

Văzând și dispozițiunile art. 65 din legea organică a acestei Inalte Curți;

Pentru aceste motive, de acord cu concluziile d-lui procuror-general, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA III

Audiența dela 24 Septembrie 1914

Președinta d-lui A. Procopiu, președinte

Dumitru Mitrescu cu Administrația Cassei Bisericești și alții

PERIMARE. — COMUNE RURALE. — NEFIXAREA UNUI TERMEN DE JUDECATĂ DIN OFICIU. — ART. 257 PR. CIV.

Cu toate că, potrivit legii de organizare a comunelor rurale, citațiunile se emit prin administrațiune, totuși tribunalele nu pot din oficiu într'un proces de natură pur patrimonială să fixeze și să emită citațiuni fără ca comuna să fi făcut diligențele necesare în acest scop, astfel că nefixarea unui termen de judecată atrage peri-

marea acțiunii dacă a expirat termenul prevăzut de art. 257 pr. civ.

No. 134. — Admisă cererea de primare făcută de Dumitru Mitrescu, în proces cu Administrația Cassei Bisericești și altu.

S'au ascultat : d-l avocat I. Barozzi, din partea reclamantului în primare, și d-nii avocați L. Bădescu și Al. Alimănescu, din partea părților în primare.

Curtea.

Asupra cererii de primare făcută de Dumitru Mitrescu, prin procura d-lui avocat I. C. Barozzi, prin petiția înregistrată la No. 2674 din 1914.

Văzând actele cauzei și ascultând susținerile părților și concluziunile d-lui locuitor de procuror.

Având în vedere că, din toate acestea și din referatul dresat conform art. 257 pr. civ., se constată următoarele : în contra sentinței civile No. 233 din 1910, a tribunalului Vlașca, s'au făcut apeluri de către primăria comunei Drăgănești, administrația Cassei Școalelor (apel semnat de d-l ministru al cultelor și instrucțiunii publice, și de d-l administrator respectiv) și de administrația Cassei Bisericești (apel semnat în acelaș mod); că, în ședința dela 7 Mai 1911, prin încheerea No. 866, aceste trei apeluri au fost conexe; că, în ședința dela 15 Octombrie 1911, Curtea a ordonat prin încheerea No. 1689, facerea unei expertize în cauză, delegând pe d-l judecător al ocolului Drăgănești-Vlașca cu facerea ei; că, pe ziua de 4 Mai 1912, primindu-se dela judecătoria lucrările efectuate, dela această dată și până la 7 Mai 1914, data introducerii prezentei cereri de primare, în aceste apeluri nu s'a mai făcut nici un act de procedură cu caracter contradictoriu;

Având în vedere că, pârâta în primare, administrația Cassei Școalelor se opune la admiterea cererii reclamantului în primare, pe următoarele motive : 1) perempțiunea a fost întreruptă printr'o cerere dată de însuși reclamantul și prin care propunea un schimb de terenuri ; 2) perempțiunea nu poate avea loc de oarece cu privire la acest proces s'a încheiat o tranzacție în ziua de 15 Octombrie 1911, și care tranzacție și-a luat ființă prin însuși organul Curții ; 3) termenul perempțiunii s'a scurs nu din vina sa ci din cauză că nu s'a dat curs din oficiu procesului, astfel cum prevede art. 237 din legea de organizare a comunelor rurale ;

Având în vedere în ce privește prima obiecțiune că perempțiunea ar fi fost întreruptă, nu se aduce nici o dovadă în sprijinul acestei susțineri, iar din interogatorul administrat azi în acest scop reclamantului în primare, nu rezultă vr'o dovadă în acest sens, în cât față de acestea Curtea găsește ca nefondată obiecțiunea ridicată de intimată ;

Având în vedere, în ce privește cea de a doua obiecțiune a existenței unei tranzacții, rezultând din conținutul închierii No. 1689 din 15 Octombrie 1911, a acestei Curți, întru cât cu nimic nu se face dovadă că la data sus arătată s'ar fi încheiat între părți vr'o tranzacție în sensul pretins de pârâtă și cu paza tuturor formelor cerute de lege în asemenea materie, și între o autoritate publică ca Administrația Cassei Școalelor și reclamant, când pentru existența ei anumite cerințe ale legii de organizare ale acelei administrațiuni se impun a fi satisfăcute, față de acest conținutul practicei încheerii acestei Curți No. 1689 nu conține și nu poate conține o tranzacție legalmente obligatorie Casei Școalelor și de care dânsa să se poată prevala ;

Considerând că, dacă discuție poate avea loc în ce privește existența consimțământului reclamantului la tranzacția ce se invoasă, apoi despre existența consimțământului de acceptare din partea pârâtei administrației a Casei Școalelor nu poate fi vorba în speță, întru cât pentru acceptarea ei avocatul Casei Școalelor n'a avut și nici n'are mandat expres învestit cu formele de capacitate necesare pentru această acceptare legală a propunerii reclamantului din ziua de 15 Octombrie 1911, în cât și din acest punct de vedere, despre existența unei tranzacțiuni legale nu poate fi vorba în speță, pentru ca astfel efectele perimării să fie întrerupte ;

Având în vedere în ce privește cea de a treia obiecțiune, deși dispozițiunile din legea de organizare a comunelor rurale obligă ca în procesele de natura celui de față să se emită citațiile prin administrație, nu însemnează că fixarea termenelor în materie pur patrimonială, ca aceasta, să cadă în atributul din oficiu al autorității judecătorești, fără ca părțile să facă diligențele necesare în acest scop ;

Că, atât timp cât o asemenea dispozițiune nu s'a prevăzut expres în legea de organizare a comunelor rurale, aplicarea ei, cu efect de a întrerupe perima-

rea nu poate avea loc, ci dimpotrivă aplicarea normelor de judecată prevăzute de dreptul comun în afacerile civile, câtă a se admite, urmează ca procesele de această natură să poată fi judecate din oficiu, fără stăruința părților și în lipsa lor, măsură ce nu este dată prin nici un text de lege în căderea instanțelor judecătorești a o face;

Că, în orice caz, nefixarea din oficiu a termenului de către instanța judecătorească, dacă această obligație i-ar fi ei impusă de lege, nu face diligentă pe administrația Cassei Școalelor în acest proces, spre a o scăpa de efectul perimării, care urmează a fi aplicată, căci ea tot neglijentă rămâne, necerând fixarea de termen, deci perimarea nu poate fi întreruptă prin aceasta, astfel că și ultima obiecțiune a intimatului este nefondată;

Considerând că, față cu cele mai sus expuse, stabilindu-se că condițiunile cerute de art. 256 pr. civ., sunt îndeplinite în speță, urmează că cererea de perimare este fondată și Curtea câtă a o admite declarând perimată judecarea apelurilor sus arătate;

Pentru aceste motive, declară perimat apelul.

TRIBUNALUL PRAHOVA, SECȚIA II

Audiența dela 11 Iunie 1914

Președinta d-lui Al. Drăghiceanu, președinte

Vasile Ene Grigorescu cu Judele-sindic al falimentului
I. Opreșcu și alții

FALIMENT. — MĂRFURI VÂNDUTE FALITULUI ÎNAINTE DE DECLARARE. — NEPLATA PREȚULUI, — REVENDICARE. — ART. 814 C. COM. FALIMENT. — MĂRFURI VÂNDUTE FALITULUI ÎNAINTE DE DECLARARE. — STIPULAȚIUNEA PACTULUI COMISORIU ÎN PRIVINȚA NEPLĂȚEI PREȚULUI. — DACA POATE FI VALABILĂ. — ART. 814 C. COM. PRIVILEGIU VÂNZĂTORULUI. — DACA SUBSISTĂ ȘI ÎN URMA DECLARĂRII ÎN STARE DE FALIMENT A CUMPĂRĂTORULUI. — ART. 1730 AL. 5 C. CIV. ȘI 814 C. COM.

1° Dispozițiunile art. 814 c. com., potrivit cărora mărfurile expediate falitului și al căror preț nu l-a plătit încă, nu mai pot fi revendicate dacă în ziua declarării falimentului sunt ajunse în magazinele sale, având de scop a restrânge garanțiile vânzătorului, în interesul general al creditorului, trebuiesc considerate ca dispozițiuni de ordine publică, astfel că vânzătorul nici direct nici indirect, nu-și poate rezerva proprietatea lucrului vândut.

2° Stipulațiunea că o vânzare urmată de pre-

dare al cărei preț urmează a fi plătit la anumite epoci, să fie supusă condițiunei rezolutorii exprese, ca neplata uneia din rate la epoca determinată să atragă de drept rezilierea vânzării, iar mărfurile să reintre în proprietatea vânzătorului, nu poate fi opozabilă în caz de faliment al cumpărătorului și nici revendicarea nu poate avea loc asupra mobilelor ce primise în magazinele sale în ziua declarării falimentului.

3° Privilegiul vânzătorului prevăzut de art. 1730 al. 5 din codul civil, nu poate subsista și în urma declarării în stare de faliment a cumpărătorului, de oarece a se admite contrariul ar fi a se contrazice dispozițiunile art. 814 c. com., potrivit cărora odată ce mărfurile au intrat în magazinul falitului, ele au intrat în patrimoniul său și deci sunt considerate ca gaj comun al tuturor creditorilor săi.

No. 131. — S'a prezentat contestatorul falit I. Opreșcu, asistat de d-l avocat Hugo Friedman, jude-sindic Al. Gânțoiu; reclamantul creditor V. Grigorescu, asistat de d-l avocat C. Petrescu; ceilalți creditori intervenienți asistați de d-nii avocați C. Grigorescu, I. Nicolescu, P. Ciuntu, Predescu și C. Emilian.

Tribunalul,

Asupra acțiunei în revendicare făcută de Vasile Ene Grigorescu, pentru a se scoate de la masa falimentului I. Opreșcu, mai multă marfă din aceia ce a fost inventariată de d-l jude-sindic, acțiune pornită înaintea judeului-sindic și trimeasă spre judecarea tribunalului conform art. 817 din codul comercial, în urma ivirii unor contestațiuni, obiectul ei excedând competența judecătorului-sindic.

Având în vedere că, în dovedirea acțiunei, reclamantul prezintă factura autentificată la No. 4820 din 1912, de tribunalul Prahova, prin care C. Emanoil, vinde falitului I. Opreșcu diferite mărfuri de Lipscănie în valoare de lei 34106, 20 prețul urmând a fi plătit în rate lunare de 2.000—3.000 lei, începând dela data facturii până la 30 Noembrie 1913, cu clauza rezolutorie expresă, că dacă vreuna din rate nu va fi plătită la termen, contractul de vânzare va fi reziliat de plin drept, fără somație sau curs de judecată în favoarea vânzătorului, care va

reîntra de drept și de fapt în proprietatea mărfurilor specificate în factură și afară de aceasta vânzătorul își mai rezervă asupra mărfurilor și dreptul de privilegiu prevăzut de art. 1730 al. 5 c. civ. Această factură a fost cesionată de C. Emanoil reclamantul Vasile Ene Grigorescu cu actul de cesiune autentificat de tribunalul Prahova la No. 5257 din 1913 notificat atât falitului cât și d-lui jude-sindic;

Având în vedere că reclamantul susține că, întru cât falitul nu și-a îndeplinit obligația de a plăti ratele la timp, clauza rezolatorie expresă a expirat, contractul s'a reziliat de plin drept, iar mărfurile au reintrat în proprietatea sa, prin urmare nu se mai găsesc în prăvălia falitului decât sub forma unui depozit, dânsul, reclamantul, având dreptul să le ridice ori și când;

Având în vedere că reclamantul a cerut tribunalului să-i admită proba cu martori să dovedească ce mărfuri sunt printre cele ce au fost inventariate de judele-sindic din cele vândute falitului cu factura în chestiune, probă ce tribunalul încuviințând-o s'a efectuat prin d-l jude-supleant, audiându-se doi martori cari au recunoscut mărfuri în valoare de lei 8565, 14 ca fiind din cele vândute de autorul reclamantului și pe baza acestor dovezi reclamantul a cerut admiterea acțiunii;

Considerând că, conform art. 814 c. com., mărfurile expediate falitului al căror preț nu l'a plătit încă nu mai pot fi revendicate dacă în ziua declarării falimentului sunt ajunse în magazinele sale, din acest moment vânzătorul fiind redus la situațiunea unui creditor chirografar;

Considerând că atunci când cumpărătorul a primit mărfuri în magazinele sale, aceste mărfuri fiind expuse vederii tuturilor, au contribuit să-i sporească creditul și nu trebuie ca persoanele care au avut încredere în falit, să vadă că le scapă o parte din gajul pe care au contat în mod legitim; prin urmare, dispoziția art. 814 c. com., având de scop a restrânge garanțiile vânzătorului în interesul general al creditului, trebuie considerată ca o dispozițiune de ordine publică așa că nici direct nici indirect, vânzătorul nu-și poate rezerva proprietatea lucrului vândut în conformitate cu dispoziția acestui text. (Lyon. Caen & Renault, *Traité de droit commercial*, Vol., 3, No. 834 și 838; Tito Maci, *Del falimento*, Vol. II,

pag. 380 și 381: Palade, *Codul falimentelor*, pag. 380, No. 21).

Astfel, stipulațiunea că o vânzare urmată de predare al cărei preț urmează a fi plătit la anumite epoci, să fie supusă condițiunei rezolutorii exprese, ca neplata unei din rate la epoca determinată să atragă de drept rezilierea vânzării, iar mărfurile să reintre în proprietatea vânzătorului, nu poate fi opozabilă în caz de faliment al cumpărătorului și nici revendicarea nu poate avea loc asupra mobilelor ce primise în magazinele sale în ziua declarării falimentului;

Că, față cu aceste considerațiuni, acțiunea în revendicare a reclamantului este inadmisibilă și urmează a fi respinsă ca atare;

Având în vedere cererea reclamantului de a fi verificat cu privilegiu conform art. 1730 al. 5, c. civ. și conform clauzei din factură, prin care în mod expres își rezervă acest privilegiu asupra prețului mărfurilor pe care le-a dovedit cu martori că sunt din cele ce le-a vândut cu factura în chestiune și al căror preț nu i-a fost achitat de falit;

Considerând că, întrucât în codul nostru comercial nu se arată în mod precis dacă privilegiul vânzătorului prevăzut în art. 1730 al. 5, c. civ., subsistă în urma declarării în stare de faliment a cumpărătorului, trebuie să vedem cum se prezintă această chestiune în codurile civil și comercial francez și italian, și în urmă să examinăm dacă legiuitorul român, care a împrumutat dispozițiunile privitoare la chestia ce ne preocupă din aceste legiuri, a creat aceeași situațiune sau a schimbat ceva;

Considerând că, art. 2102, al. 4, c. civ. francez, are aceeași cuprindere ca și articolul român corespondent 1730 al. 5, c. civ., iar art. 550, c. com. francez, în aliniatul 6 prevede că privilegiul și dreptul de revendicare stabilite prin al. 4 art. 2102 c. civ., în profitul vânzătorului de lucruri mobile nu pot să fie exercitate contra falitului. În codul civil italian nu există privilegiu pentru vânzătorul de lucruri mobile neplătite, iar în art. 773 c. com. italian, în care se vorbește despre privilegiile asupra mobilelor, nu este nici o dispozițiune privitoare la privilegiul vânzătorului de lucruri mobile. Așa dar, atât legea comercială franceză cât și cea italiană, refuză dreptul de privilegiu vânzătorului de mărfuri, când cumpărătorul a căzut în stare de faliment.

Considerând că legiuitorul nostru a tradus art. 1730 c. civ., după art. 2102 francez, iar art. 783 c. com., după art. 773 c. com. italian, fără să caute să pue în concordanță textele, ca să nu schimbe principiile care guvernează materia privilegiilor și care am văzut că sunt la fel în ambele aceste legiuri.

În adevăr, legiuitorul român ca să fi fost consecuent trebuia ca din moment ce a admis privilegiul vânzătorului de mobile din legea franceză să fi prevăzut în codul comercial dispozițiunea art. 550, al. 6 c. com. francez; or, el nu a făcut astfel, ci a tradus art. 773 c. com. italian în art. 783, scăpând din vedere că acest articol prin coprinderea sa, este în legătură cu codul civil italian, care nu admite privilegiul vânzătorului de mobile. (În primul aliniat al art. 783 c. com. român, se prevede că dispozițiunile codului civil, privitoare la privilegiile asupra mobilelor se aplică și în materie de faliment, cu rezerva «dispozițiilor speciale», cuprinse în codul comercial, aceste dispozițiuni speciale le anunță numai legiuitorului scăpând din vedere însă să le și formuleze;

Considerând că, pe baza deosebirei de texte dintre legiuirea română și cea franceză și italiană, se susține într-o teorie că privilegiul vânzătorului de lucruri mobile subsistă și în urma falimentului cumpărătorului, însă am arătat mai sus că această deosebire de texte se datorește unei inadverințe a legiuitorului și apoi ideia preconizată de susținătorii acestei teorii nu se poate concilia cu dispozițiile art. 814 c. com., care prevede că odată ce mărfurile au ajuns în magazinul falitului ele au intrat în patrimoniul său și deci trebuie considerat ca gaj comun al tuturor creditorilor cum și cu principiile celerității și egalitatea dintre creditori pe care se bazează întreaga instituție a falimentului.

În adevăr, dacă fie care dintre creditori va cere să facă dovada indentității mărfurilor vândute, ar trebui ani de zile ca să se termine operațiunile unui faliment, și afară de aceasta, nu toți creditori ar fi în măsură să facă această dovadă și atunci am avantajul pe unii în dauna altora.

Considerând, de altă parte, că întru cât am declarat inadmisibilă în principiu acțiunea în revendicare a vânzătorului de lucruri mobile contra cumpărătorului falit, în mod logic urmează să-i refuzăm

privilegiul pentru aceleași lucruri, fiindcă dacă, în primul caz, creditorul cere lucrurile în natură, în al doilea cere sub altă formă același lucru, prețul lor, astfel că dacă am admite privilegiul ar însemna să-i dăm indirect ceea ce-i refuzăm direct;

Că, din cele până aci expuse rezultând că codul comercial nu admite dreptul de privilegiu vânzătorului de lucruri mobile în urma falimentului cumpărătorului, u mează a respinge ca inadmisibilă cererea reclamantului de a fi verificat cu privilegiu.

Asupra quantumului creanței :

Având în vedere că falitul se opune la verificarea întregii creanțe prezentată de reclamant, susținând că parte din ea este achitată.

Având în vedere că reclamantul tăgăduind la interogatoriul ce i s'a luat că ar fi primit vre-o sumă de bani în contul acestei creanțe, falitul îi a deferit jurământ asupra acestui lucru, jurământ pe care reclamantul l'a prestat conform art. 240 pr. civilă.

Că, falitul nemai având altă dovadă cu care să-și sprijine afirmațiunea sa, trimunalul urmează să admită în întregime creanța prezentată de reclamantul V. E. Grigorescu.

Având în vedere și contestațiunile verbale ridicate de către falitul I. Oprescu și creditorii : V. E. Grigorescu, M. Georgescu, Seleanu & Bereșteanu făcute înaintea d-lui judecător-sindic cu ocazia verificării creanțelor depuse de creditori, cari contestațiuni excedând competența sa le-au trimis în judecata Tribunalului prin adresa No. 9784/913;

Având în vedere că cu ocazia verificării creanțelor depuse de creditori, falitul a contestat creanța depusă de Luca P. Niculescu și S. A. Kehaiani cu petițiile registrate la No. 138, 1428/913, iar creditorii Vasile Ene Grigorescu a contestat creanțele depuse de Jean Ionescu, Pr. G. Marinescu, M. Georgescu, Niculae și Simioana Marin și Pavel P. Pantzu & C-ie cu petiția registrată la No. 1494/913 și M. Georgescu și Scheiu & Bereșteanu a contestat creanța depusă de V. E. Grigorescu cu petiția registrată la No. 1715/913;

Având în vedere că astăzi în instanță, atât falitul cât și creditorii V. E. Grigorescu, M. Georgescu și Scheiu & Bereșteanu și-au retras aceste contestațiuni declarând că nu se opun la admiterea creanțelor ca creditori chirografari;

Având în vedere că în ce privește pe creditorii Ni-

colae Marin și Simioana Marin întrucât numiții nu și-au depus actul în baza căruia cer să fie înscriși, tribunalul urmează a respinge cererea lor;

Pentru aceste motive, respinge ca nefondată acțiunea, etc.

Semnații : Al. Drăghiceanu, N. G. Drosescu.

JURISPRUDENȚA STRAINA

CURTEA DE APEL DIN PAU

28 Ianuarie 1914

INCHIRIERE. — CONTRACT VERBAL. — VÂNZARE DE IMOBIL. — DATĂ CERTĂ. — ÎNREGISTRARE. — DECLARAȚIE. — ART. 1328 ȘI 1743 C. CIV. FR. (ART. 1182 ȘI 1441 C. CIV. ROM.).

Inchirierea verbală făcută prin scrisori misive, dacă a făcut obiectul unei declarații la administrația timbrului, dobândește dată certă în urma acestei declarații.

Prin urmare, această închiriere e opozabilă cumpărătorului imobilului închiriat, a cărui achiziție e posterioară declarațiunii făcută la înregistrare.

(*Pand. fr. pér.* 1914. 2. 112).

Observațiune. — După art. 1441 c. civ., (conform art. 1743 c. civ. fr.), cumpărătorul unui imobil închiriat nu poate, dacă nu și-a rezervat acest drept prin contract, să expulzeze pe locatar dacă închirierea este autentică sau cu dată certă în condițiunile art. 1182 c. civ. (art. 1328 c. civ. fr.). În speța judecată prin decizia raportată mai sus, era vorba de o închiriere verbală care făcuse obiectul unei declarațiuni din partea locatorului la administrația timbrului, relatând prețul și termenul închirierii. Chestiunea care s'a pus era aceia de a se ști dacă o asemenea declarație a avut de efect de a da dată certă închirierii verbale, potrivit art. 1182 c. civ., așa încât să fie opozabilă cumpărătorului imobilului. Curtea din Pau a decis în sens afirmativ. Această soluțiune nu este la adăpostul criticei. Fără îndoială, scrisorile misive care conțin acordul părților asupra condițiunilor unui contract de închiriere fiind înscrisuri investite cu un caracter juridic și constituind astfel acte susceptibile de a dobândi dată certă, potrivit art. 1182 c. civ., judecătorii pot, dacă recu-

nosc că scrisorile au dobândit dată certă prin moartea locatorului, să declare cesiunea și prorogarea închirierii ce constatau opozabile adjudecatarului ulterior al imobilului închiriat potrivit art. 1441 c. civ., (V. Cas. fr., 27 Martie 1900, S. și P. 1902. 1. 121 și nota d-lui Naquet). Dar ar fi, după unii, o eroare de a se întemeia pe această hotărâre pentru a decide că declararea unei închirieri verbale, făcută la administrația timbrului, poată să permită de a opune această închiriere cumpărătorului care, posterior declarării, a cumpărat imobilul. Art. 1182 indicând în ce cazuri actele sub semnătură privată pot dobândi dată certă, presupune existența unui act. Or, există un act când scrisori misive vorbesc de o convenție, și de aceia moartea uneia din părți sau înregistrarea scrisorilor pot da dată certă închirierii ce ele relatează (a se vedea nota precitată a d-lui Naquet). Dar când e vorba de o închiriere verbală, caracterul însuși al convenției exclude ideia de act, și declarația făcută fiscului și semnată numai de declarător nu poate transforma convenția verbală într'un act în sensul art. 1182 c. civ.; declarația însăși nu este un act, ci o simplă afirmație (V. Baudry-Lacantinerie & Wehl, *Du louage*, t. I, No. 246) care nu poate fi opusă aceluia care n'a subscris-o. Trebuie să conchidem că ea nu poate da dată certă contractului verbal, nici a o face, prin urmare, opozabilă cumpărătorului.

Această soluțiune nu e numai impusă de textele combinate ale art. 1182 și 1441. Ea este și conformă cu scopul urmărit de art. 1441, care a fost, mai întâiu, de a feri pe cumpărător de colusiunea vânzătorului cu un terțiu pentru a-i opune un contract pretins anterior vânzării, dar și de a-i da mijlocul de a se asigura de existența contractului și de condițiunile în care a fost încheiat. Declarația unui contract verbal făcută fiscului, nu informează în mod eficace pe cumpărător, căci emanând dela una din părți numai, ea nu face probă, atât față de dânsul cât și între părți, nici despre existența contractului, nici, mai cu seamă, despre durata care e indicată (V. Baudry-Lacantinerie et Wahl, *op. cit.*, t. I, No. 246). Cel mult ea ar putea, sub oarecare condiții, să servească de început de dovadă scrisă, Dar și acest din urmă punct e controversat.

S. R.